

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۱۵ دقیقه

نام آزمون: جامعه شناسی دهم درس ۱۰۹ و ۱

تاریخ آزمون:

۱ کدام یک از گزینه‌های زیر به مفهوم جامعه‌پذیری اشاره ندارد؟

- ۱ آموزش قوانین اولیه اجتماعی به خردسالان توسط رسانه‌ها
- ۲ آگاهی بخشی به اقشار مردم از طریق روزنامه‌ها
- ۳ تنبیه کودکی که از فرمان والدینش سرپیچی می‌کند.
- ۴ تربیت صحیح کودکان در گروه همسالان

۲ به کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند، می‌گویند و روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود و شیوه تشویق و تنبیه آثار و نتایج عمیق‌تری دارد.

- ۱ کنترل اجتماعی - تشویق و پاداش - سازمان‌ها و مؤسسات اجتماعی
- ۲ کژروی اجتماعی - اقناع - خانواده و گروه همسالان
- ۳ کنترل اجتماعی - اقناع - خانواده و گروه همسالان
- ۴ کژروی اجتماعی - پاداش و تشویق - سازمان‌ها و مؤسسات اجتماعی

۳ کدام یک از گزینه‌های زیر ویژگی‌های طبقه سوم جوامع فئودالی را به درستی بیان می‌کند؟

- ۱ این طبقه همان طبقه رعیت بود. - از نظر اجتماعی مصرف‌کننده تلقی می‌شدند. - از نظر قانونی دارای اعتبار بودند. - از حیث هویت پست تلقی می‌شدند.
- ۲ پیدایش آنها به جوامع صنعتی بازمی‌گردد. - از حیث هویت منفی و پست بودند. - از لحاظ اجتماعی فاقد اعتبار بودند. - این طبقه همان طبقه متوسط بود.
- ۳ طبقه‌ای از مردم عادی بودند. - از نظر قانونی دارای اعتبار بودند. - این طبقه، اشراف را مفید معرفی می‌کرد. - در جوامع ماقبل فئودالی غربی ایجاد شده بودند.
- ۴ طبقه‌ای از مردم عادی که رعیت نبودند. - دارای هویت منفی و پست بودند. - از نظر اجتماعی و قانونی فاقد اعتبار بودند. - تحمل آنها به خاطر فواید و کارکردشان بود.

۴ فقدان کدام عامل منجر به ایجاد مشکل در بازتولید فرهنگ می‌شود و امر به معروف و نهی از منکر در کدام فرآیندهای اجتماعی نقش مهمی دارند؟

- ۱ روش مناسب کنترل اجتماعی - ایجاد و استقرار فرهنگ اجتماعی
- ۲ مشخص بودن وظایف و نقش‌ها - ایجاد و استقرار فرهنگ اجتماعی
- ۳ مشخص بودن وظایف و نقش‌ها - جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی
- ۴ روش مناسب کنترل اجتماعی - جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی

۵ به سؤالات زیر پاسخ دهید. (به ترتیب)

۱- اگر تحولات هویتی بیرون از مرزهای جهان اجتماعی رخ دهد، به چه چیزی منجر خواهد شد؟

۲- در کدام جهان اجتماعی هویت دینی و معنوی افراد بروز اجتماعی ندارد؟

۳- اگر اتفاقاتی، شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به وجود آورد، به چه چیز منجر خواهد شد؟

- ۱ تعارض فرهنگی - جهان اساطیری - بحران هویت
- ۲ تزلزل فرهنگی - جهان سکولار - بحران هویت
- ۳ تعارض فرهنگی - جهان سکولار - تعارض فرهنگی
- ۴ تزلزل فرهنگی - جهان اساطیری - تعارض فرهنگی

۶ به ترتیب کدام گزینه جاهای خالی زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

(الف) روشی که با آن فرهنگ درونی می‌شود، نام دارد.

(ب) به کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارها هستند، می‌گویند.

(ج) فرد برای شیوه زندگی در آن را می‌آموزد و به تدریج با موقعیتش در جهان اجتماعی آشنا می‌شود.

- ۱ اقناع - کژروی اجتماعی - مشارکت در جهان اجتماعی
- ۲ اقناع - جامعه‌پذیری - عمل مطابق با قواعد و ارزش‌ها
- ۳ تنبیه و مجازات - کنترل اجتماعی - عدم تنبیه و مجازات
- ۴ پاداش و تشویق - نابهنجاری - دریافت پاداش و تشویق

۷) به ترتیب پاسخ هریک از سؤالات زیر کدام است؟

- کژروی اجتماعی چیست؟

- پیامد نداشتن روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی در یک جهان اجتماعی کدام است؟

- علت منع شدن برخی تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی توسط یک جامعه چیست؟

۱

مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد - دوام و بقای جامعه تهدید می‌شود - عقاید و ارزش‌های متفاوت افراد و جامعه

۲

کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند - بازتولید جهان اجتماعی به مشکل برمی‌خورد - عدم تناسب عقاید و ارزش‌های افراد با عقاید و فرهنگ جامعه

۳

مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد - جهان اجتماعی آسیب‌های بیشتری می‌بیند - تناسب عقاید و ارزش‌های افراد جامعه

۴

کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند - دوام و بقای جهان اجتماعی تهدید می‌شود - تناسب عقاید و ارزش‌های افراد با عقاید و ارزش‌های جامعه

۸

به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر را از حیث صحیح و غلط بودن مشخص کنید.

- کُنت حرکت جوامع بشری را به دو مقطع «جوامع مکانیکی» و «جوامع ارگانیکی» تقسیم می‌کند.

- نظریه استعمار، محصول دیدگاه جهان‌های اجتماعی در عرض هم است.

- به کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند، کژروی اجتماعی می‌گویند.

- اقناع روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود.

۱ ص - ص - غ - غ ۲ غ - غ - ص - ص ۳ ص - غ - ص - غ ۴ غ - ص - غ - ص

۹

هریک از عبارات‌های زیر به ترتیب با مفاهیم کدام گزینه مرتبط است؟

الف) فرد اولین و مهم‌ترین آشنایی‌های خود را با جهان در پیدا می‌کند.

ب) روشی است که به واسطه آن فرهنگ در افراد درونی می‌شود.

پ) جایگاهی است که فرد در یک جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد.

۱) مدرسه - تشویق و پاداش - تحرک اجتماعی ۲) خانواده - اقناع - موقعیت اجتماعی

۳) مدرسه - اقناع - تحرک اجتماعی ۴) خانواده - تشویق و پاداش - موقعیت اجتماعی

۱۰

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

الف) مادامی که هویت فردی افراد در چارچوب عقاید اساسی جامعه باشد، تغییرات هویتی آنان مطابق با هویت جهان اجتماعی سازگار است.

ب) تعارض فرهنگی وقتی به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان مربوط باشد، ناشی از عوامل درونی است.

ج) اگر تغییرات هویتی افراد بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد، مورد تأیید جامعه قرار می‌گیرد.

د) اگر تغییرات هویتی با عقاید و ارزش‌های جامعه در تقابل باشد، منجر به اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی می‌شود.

۱) غ - غ - غ - ص ۲) ص - ص - غ - ص ۳) غ - ص - غ - ص ۴) ص - غ - ص - غ

۱۱

جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر را می‌گویند.

۱) تحرک اجتماعی ۲) انفعال‌های اجتماعی ۳) تحرک نزولی ۴) تحرک صعودی

۱۲

به فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، می‌گویند.

۱) کنترل اجتماعی ۲) جامعه‌پذیری ۳) فرهنگ‌یابی ۴) بازتولید اجتماعی

۱۳

هر گروه از حیوانات به صورت وظایف خود را انجام می‌دهند.

۱) اختیاری ۲) ارادی ۳) آگاهانه ۴) غریزی

۱۴) در جهان اسلام امر به معروف و نهی از منکر در چه فرایندهایی نقش مهمی دارد و فردی که در خانواده مورد سرزنش قرار گرفته است، کدام نوع تنبیه در مورد او اعمال شده است؟

- ۱) جامعه پذیری، فرهنگ پذیری - غیررسمی
 ۲) جامعه پذیری، کنترل کجروی اجتماعی - رسمی
 ۳) جامعه پذیر، کنترل کجروی اجتماعی - غیررسمی
 ۴) فرهنگ پذیری، کنترل کجروی اجتماعی - رسمی

۱۵) کدام گزینه پاسخ پرسش‌های زیر است؟

الف) جهان اجتماعی برای بقا و تداوم به کدام عمل دست می‌زند؟

ب) در کدام گزینه علت فراگیری شیوه‌ی زندگی در جامعه توسط فرد بیان شده است؟

ج) کدام گزینه مفهوم تعیین بخشی از هویت اجتماعی برای فرد توسط جهان اجتماعی را می‌رساند؟

۱) الف) اعتقادات ارزش‌ها و شیوه‌ی زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد. ب) برای آشنایی با تکالیف و حقوقی که بر عهده دارد. ج) هر فرد در جهانی متولد می‌شود که به وسیله‌ی نسل‌های قبلی او ایجاد شده است.

۲) الف) با فرآیندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی و برخی روش‌های تبلیغی و تشویقی جهان اجتماعی تداوم می‌یابد. ب) برای مشارکت در جهان اجتماعی ج) جهان اجتماعی فرد را به‌عنوان یکی از اعضای خود به رسمیت می‌شناسد و برای ویژگی‌هایی متناسب با موقعیتی که فرد در آن قرار دارد، در نظر می‌گیرد.

۳) الف) اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه‌ی زندگی خود را به فرد می‌آموزد. ب) برای مشارکت در جهان اجتماعی ج) جهان اجتماعی فرد را به‌عنوان یکی از اعضای خود به رسمیت می‌شناسد و برای او ویژگی‌های متناسب با موقعیتی که فرد در آن قرار دارد، در نظر می‌گیرد.

۴) الف) با فرآیندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی و برخی روش‌های تبلیغی و تشویقی جهان اجتماعی تداوم می‌یابد. ب) برای آشنایی با تکالیف و حقوقی که بر عهده دارد. ج) هر فرد در جهانی متولد می‌شود که توسط نسل‌های قبل از او به‌وجود آمده است.

۱۶) منزلتی که فرد از طریق خانواده به‌دست می‌آورد از جمله ویژگی‌های هویتی می‌باشد. کدام یک از موارد ذکر شده در این ارتباط نادرست است و معلم بودن دارای چه نوع از ویژگی‌های هویتی است؟

- ۱) افراد در پیدایش آن‌ها موثرند - اجتماعی، اکتسابی و متغیر
 ۲) افراد در طول عمر خود می‌توانند آن را تغییر دهند - اکتسابی، فردی و ثابت
 ۳) افراد در طول زمان در اثر نوع فعالیت و رفتار خود آن را حفظ می‌کنند - اجتماعی، انتسابی و متغیر
 ۴) افراد در تغییر و تبدیل آن می‌توانند نقش داشته باشند - اجتماعی، ثابت و انتسابی

۱۷) کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟

- ۱) فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناع بیشتری برخوردارند.
 ۲) شیوه‌ی رسمی پاداش و مجازات بیشتر توسط سازمان‌ها و مؤسسات اجتماعی مانند ادارات، پلیس و اغلب خانواده‌ها صورت می‌گیرد.
 ۳) فرد با آموزش‌های اساسی و ماندگاری که در خانواده می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند.
 ۴) ممکن است برخی انسان‌ها هویتی را که جهان اجتماعی برای آنها در نظر گرفته است بپذیرند.

۱۸) هر یک از عبارات زیر به ترتیب به کدام مورد، اشاره دارد؟

- روشی که به واسطه‌ی آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود.
 - از روش‌های مورد استفاده در امر به معروف و نهی از منکر.

- ۱) تشویق - تبلیغ
 ۲) تشویق و تنبیه - اقناع
 ۳) تنبیه - تبلیغ
 ۴) اقناع - تشویق و تنبیه

۱۹) با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه صحیح است؟

- امر به معروف و نهی از منکر بیشتر در مورد افرادی که ارزش‌های فرهنگی را به میزان کمتری درونی کرده‌اند به کار برده می‌شود.
 - پاداش و مجازات رسمی به وسیله‌ی عموم افراد جامعه و سازمان‌ها و مؤسسات اجتماعی صورت می‌گیرد.
 - هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، باز تولیدش با مشکل مواجه می‌شود.
 - امر به معروف و نهی از منکر در فرایندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارند.

- ۱) ص - غ - غ - ص
 ۲) غ - غ - ص - ص
 ۳) غ - غ - ص - غ
 ۴) ص - ص - غ - غ

۲۰ منظور از جایگاهی که فرد در یک جامعه یا یک گروه اجتماعی دارد، کدام است و همواره کسب هویت‌های اجتماعی جدید، چه پیامدی با خود دارد و رده‌بندی شدن موقعیت‌های اجتماعی در یک جامعه مبتنی بر سرمایه‌داری اقتصادی، افراد جامعه را با چه پدیده اجتماعی‌ای مواجه می‌کند؟

- ① تحرک اجتماعی - فرصت‌ها و محدودیت‌ها - تحرک اجتماعی افقی
② موقعیت اجتماعی - تغییر موقعیت اجتماعی افراد - انسداد اجتماعی
③ تحرک اجتماعی - فرصت‌ها و محدودیت‌ها - تحرک اجتماعی نزولی
④ موقعیت اجتماعی - تغییر هویت اجتماعی افراد - تغییرات هویتی

پاسخنامه تشریحی

۱) تنبیه یکی از راهکارهای کنترل اجتماعی است. ۱ ۲ ۳ ۴

۲) می‌شود و شیوه تشویق و تنبیه خانواده و گروه همسالان آثار و نتایج عمیق‌تری دارد. ۱ ۲ ۳ ۴

۳) در جوامع فئودالی جوامع غربی، موقعیت اجتماعی افراد وابسته به زمین بود. برخی ارباب و گروهی رعیت بودند. در این جوامع طبقه‌ای از مردم عادی هم وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت، به همین دلیل از آنها به‌عنوان طبقه سوم یاد می‌شد. این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود ولی به علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شد. ۱ ۲ ۳ ۴

۴) هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد و بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و امر به معروف و نهی از منکر در فرآیندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارند. ۱ ۲ ۳ ۴

۵) اگر تحولات هویتی بیرون از مرزهای جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند، به دنبال بیاورد به تعارض فرهنگی منجر می‌شود. ۱ ۲ ۳ ۴

در جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد.

۶) اقناع روشی است که فرهنگ با آن درونی می‌شود - به کنش‌های برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه، کژروی اجتماعی می‌گویند - فرد برای مشارکت در جهان اجتماعی، شیوه زندگی در آن را می‌آموزد و به تدریج با موقعیتش در جهان اجتماعی آشنا می‌شود. ۱ ۲ ۳ ۴

۷) - کژروی اجتماعی یعنی کنش‌هایی که برخلاف عقاید و ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند. ۱ ۲ ۳ ۴

- نداشتن روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی، موجب تهدید بقا و دوام جهان اجتماعی می‌شود.

- علت منع شدن برخی تغییرات هویتی و تحركاتهای اجتماعی توسط یک جامعه، عدم تناسب عقاید و ارزش‌های افراد با فرهنگ جامعه است.

۸) تشریح موارد نادرست: ۱ ۲ ۳ ۴

- دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع «جوامع مکانیکی» و «جوامع ارگانیکی» تقسیم می‌کند.

- نظریه استعمار، محصول دیدگاه جهان‌های اجتماعی در طول هم است.

۹) - فرد مهم‌ترین و اولین آشنایی‌های خود با جهان اجتماعی را در خانواده می‌یابد. ۱ ۲ ۳ ۴

- اقناع روشی است که به واسطه آن فرهنگ در افراد درونی می‌شود.

- موقعیت اجتماعی جایگاهی است که فرد در یک جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد.

۱۰) بررسی موارد: ۱ ۲ ۳ ۴

الف) نادرست، هویت فردی ← هویت اجتماعی

ب) درست

ج) نادرست، بیرون ← درون

د) درست

۱۱) تعریف تحرک اجتماعی: جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر را «تحرک اجتماعی» می‌گویند. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۲) تعریف جامعه‌پذیری: به فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، «جامعه‌پذیری» می‌گویند. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۳) هر گروه از حیوانات به‌صورت غریزی وظایف خود را انجام می‌دهند. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۴) امر به معروف و نهی از منکر در جهان اسلام، در فرآیندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارند و دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیاری هستند. شیوه غیررسمی تشویق و تنبیه در خانواده انجام می‌شود. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۵) الف) جهان اجتماعی برای بقا و تداوم، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه‌ی زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد. ۱ ۲ ۳ ۴

ب) فرد نیز برای مشارکت در جهان اجتماعی، شیوه‌ی زندگی در آن را می‌آموزد.

ج) جهان اجتماعی پس از تولد هر فرد بخشی از هویت اجتماعی او را تعیین می‌کند؛ یعنی آن فرد را به‌عنوان یکی از اعضای خود به رسمیت می‌شناسد و برای او ویژگی‌هایی متناسب با موقعیتی که در آن قرار گرفته است، در نظر می‌گیرد.

۱۶) بعضی ویژگی‌ها هستند که در به‌دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم، اما می‌توانیم با تلاش و کوشش خود، آن‌ها را تغییر دهیم مانند منزلتی که از طریق خانواده‌مان به‌دست می‌آوریم و با کنش‌هایمان آن را تغییر می‌دهیم و معلم بودن ویژگی اجتماعی، اکتسابی و متغیر می‌باشد. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۷) اغلب خانواده‌ها شیوه غیررسمی را استفاده می‌کنند. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۸) اقناع روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود. ۱ ۲ ۳ ۴

برخی روش‌های امر به معروف و نهی از منکر، تبلیغی و برخی تشویقی و تنبیهی هستند.

۱۹) تشریح موارد نادرست: ۱ ۲ ۳ ۴

- تشویق و تنبیه بیشتر در مورد افرادی که ارزش‌های فرهنگی را به میزان کمتری درونی کرده‌اند به‌کار برده می‌شود.

- پاداش و مجازات رسمی به وسیله سازمان‌ها و مؤسسات اجتماعی صورت می‌گیرد و پاداش و مجازات غیررسمی توسط عموم افراد جامعه صورت می‌گیرد.

منظور از موقعیت اجتماعی، جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد. ۱ ۲ ۳ ۴ ۲۰

کسب هویت‌های اجتماعی جدید، با تغییراتی در موقعیت اجتماعی افراد همراه است.

مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی صعودی را انسداد اجتماعی می‌گویند. مثلاً در جوامعی که رده‌بندی موقعیت‌های اجتماعی براساس سرمایه اقتصادی است، محرومان با انسداد اجتماعی مواجه‌اند.

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴